

РЕШЕНИЕ

№ 2776

гр. София, 25.04.2013 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 8 състав,
в публично заседание на 26.03.2013 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Деница Митрова

при участието на секретаря Милена Рашкова, като разгледа дело номер **270** по описа за **2013** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 118 от Кодекса за социалното осигуряване (КСО).

Образувано е по повод жалба вх. № 33312 от 28.12.2013 г. и вх. № 658 от 10.01.2013 г. по описа на Административен съд – София град, подадена от М. Н. А., живущ [населено място], [улица], ЕГН [ЕГН] срещу Решение № РО – 801 от 06.12.2012 г. на директора на С., с което е потвърдено писмо № 94М – 9449 – 1 от 23.07.2012 г. за изплащане на парично обезщетение за бременност и раждане по чл. 50 и чл. 51 от КСО за периода от 11.12.2011г. до 25.06.2012 г. за детето му Д. М. А..

В жалбата се invoкират доводи, че искането на жалбоподателя за изплащане на обезщетението по чл. 50 и чл. 51 от КСО не се основава на решение № 143 от 01.06.2012 г. на Радомирския районен съд, а на факта, че М. Р. М. не се е грижила, не е виждала и не е поела финансовата отговорност за отглеждането на сина им Д. А. за периода 11.12.2011 г. – 26.06.2012 г. Жалбоподателят изрично е посочил в жалбата си, че оспорва решението на ответника в частта, в която не му се отпуска търсеното обезщетение, независимо, че е отговарял на законовите изисквания, тъй като майката, която е получавала обезщетението е изоставила малолетното си дете и не е полагала грижи за него.

В хода на съдебното производство жалбоподателят редовно призован се явява лично, поддържа жалбата си и моли да се отмени оспорваното решение.

Ответната страна - директорът на Столично управление „Социално осигуряване“, чрез

процесуалния си представител юрк. А. оспорва жалбата като неоснователна и излага аргументи, че обжалваният административен акт е законосъобразен.

Административен съд София град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка: Жалбоподателят, М. Н. А., е депозирал молба с вх. № 94М -9449 от 23.07.2012 г. до директора на СУ“СО“, с която е поискал да му бъде изплатено обезщетение за бременност и раждане за минал период от 11.12.2011 г. до 25.06.2012 г., които са били неправомерно получавани от М. Р. М. – майка на детето Д. М. А.. В молбата е посочено, че твърдените от М. А. обстоятелства са установени в съдебно решение по гд № 159/12г. по описа на РС – Радомир.

Незабавно молбата на жалбоподателя е изпратена за становище на началник отдел “Правен“ при СУ “СО“, като в придружителното писмо на директора на дирекция „КПК“ е посочено, че на М. Р. М. е изплатено парично обезщетение по чл. 50, ал.1 и чл. 51 от КСО за периода от 06.10.2011 г. до 30.06.2012 г. , вкл. по представена от нея заявlenie – декларация, прил. № 2 към чл. 4 от НИИПОПДОО.

В хода на административното производство са събрани следните писмени документи – справки за осигурителния статус на жалбоподателя и М. Р. М.; Служебна бележка изх. № 1582 от 19.07.2012 г. , издадена от [фирма], от която се установява, че за периода от 12.12.2011 г. до 21.06.2012 г. М. А. е ползвал 21 дни платен отпуск и 109 дни неплатен отпуск; както и решение № 143 от 01.06.2012 г., постановено по гр.дело № 159 по описа на РРС за 2012 г.

В резултат на събраните данни, директорът на дирекция „КПК“ е изпратил писмо с изх. № 94М – 9494 от 17.08.2012 г. до жалбоподателя, с което го е уведомил, че представеното решение може да се разглежда като основание да за прекратяване на отпуска по чл. 163 от КТ на майката М. М., което би довело до прекратяване на изплащането на обезщетението по чл. 50 от КСО, считано от 25.06.2012 г., ако разрешеният отпуск по чл. 163 от КТ бъде прекратен от работодателя на основание чл. 45, ал.2 от НРВПО. Допълнително е разяснено на М. А., че след като М. М. е била осигурена за риска общо заболяване и майчинство за 12 месеца и е отговаряла на условията за отпускане на обезщетението, като е представила необходимите документи за изплащането му по реда на НИИПОПДОО, дължимите парични обезщетения за бременност и раждане по чл. 50 и чл. 51 от КСО, вкл. за месец юни 2012 г за детето й Д. А. са изплатени. В писмото директорът на дирекция „КПК“ е посочил, че липсват законови основания за изплащане на търсеното паричното обезщетение за периода от 11.12.2011 г. до 25.06.2012 г. Този административен орган е посочил, че лишаването на майката М. М. от родителски права има действие само за напред, т.е. от влизането в сила на съдебния акт, но не и за минало време.

Срещу това писмо жалбоподателят е подал жалба в административен съд – С. град, където е образувано адм. дело № 9689 по описа за 2012 г. Производството по него е прекратено, като жалбата е изпратена по подведомственост на директора на СУ“СО“, тъй като административното обжалване е задължително, но в случая не е било изчерпано. С определение № 4892 от 29.10.2012 г. жалбата е изпратена на директора на С., за да се произнасяне по жалбата на М. А..

В хода на съдебното производство са приети като писмени доказателства представените с жалбата и административната преписка документи, както и допълнително ангажираните от страните.

При така установената фактическа обстановка Административен съд София град, 8

–ми състав направи следните правни изводи:

Видно от данните по делото решение № РО - 801 от 06.12.2012 г. на директора на СУ „СО“ е връчено на жалбоподателя на 17.12.2012 г. с препоръчано писмо (известие за доставяне № 2100014867917 на пощенския оператор “М и БМ Е.” – л. 9), а жалбата е подадена направо в АССГ на 28.12.2012 г. от надлежна страна, поради което е допустима.

Разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно чл. 168, ал. 1 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), приложим на основание чл. 118, ал. 2 от КСО съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 - дали актът е издаден от компетентен орган, дали са спазени материалноправните и административнопроизводствените правила; дали актът е издаден в писмена форма и дали същият е съобразен с целта на закона.

Предмет на съдебен контрол в настоящото производство е решение № РО - 801 от 06.12.2012 г. на директора на СУ „СО“, с което е потвърден отказът на директора на дирекция „КПК“ за изплащане на обезщетение за майчинство на М. Н. В. за отглеждането на детето Д. М. А. за времето от 11.12.2011 г. до 25.06.2012 г.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган съгласно чл. 117, ал. 3 от КСО - директорът на СУ „СО“ в кръга на правомощията му.

По делото не се спори относно фактичестката страна на казуса. Не е спорно и приложението на материалния закон. Акцентът е поставен на моралната и социалната плоскост, която се конфронтира със законовата рамка.

От данните по делото се установява, че жалбоподателят полага сам грижи за малолетното си дете от 11.12.2011 г. до 25.06.2012 г. Страните не спорят по отношение на факта, че майката на Д. А., М. М., го е изоставила, но се води в отпуск за бременност и раждане без да изпълнява майчинските си грижи.

Не се спори и по отношение на факта, че М. М. е лишена от родителски права с решение № 143 от 01.06.2012 г. по [населено място] № 159 по описа на Районен съд – Радомир. От неговия диспозитив, който е задължителен поради силата на му на пресъдено нещо, се установява, че е допуснато предварително изпълнение на съдебния акт, единствено в частта, с която е присъдена издръжка. Това от своя страна означава, че лишаването на М. М. от родителски права има единствено действие от датата на влизане в сила на съдебния акт, а именно 25.06.2012 г., но не и от началния момент, от който същата е прекратила родителските си задължения.

Отпускът за майчинство е регламентиран в Глава четвърта „Обезщетения“, раздел II „Обезщетения за майчинство“ от КСО, чл. 163 от КТ и глава трета „Отпуски“, раздел II „Отпуски за майчинство“ от Наредбата за работното време, почивките и отпуските.

Съгласно чл. 50 от КСО осигурената за общо заболяване и майчинство майка има право на парично обезщетение при бременност и раждане за срок 410 календарни дни, от които 45 дни преди раждането (ал.1), осигуреният за общо заболяване и майчинство баща/осиновител има право на парично обезщетение при раждане на дете в размера, определен по реда на чл. 49, след навършване на 6-месечна възраст на детето за остатъка до 410 календарни дни, през време на отпуска по чл. 163, ал.8 от Кодекса на труда, ако отговаря на условията по чл. 48а. Законодателят в чл. 49 от КСО е определил реда за изчисляване размера на обезщетението за майчинство, а новелата

на чл. 48, а от същия закон казва, че осигурените лица за общо заболяване и майчинство имат право на парично обезщетение за бременност и раждане вместо трудово възнаграждение, ако имат 12 месеца осигурителен стаж като осигурени за този риск.

Тъй като в исторически план по едно и също време са приети нормите на чл. 50, ал.7 от КСО и чл. 163, ал.8 от КТ, следва да се разгледа и втората разпоредба. Тя предвижда, че със съгласието на майката (осиновителката) след навършване на 6-месечна възраст на детето бащата (осиновителят) може да ползва вместо нея отпуск за остатъка до 410 дни. От съвместния прочит на тези две разпоредби следва изводът, че бащата/осиновителят може да ползва обезщетението за майчинство след навършване на 6 месечна възраст на детето, но само и единствено със съгласието на майката. От тук може да се направи извод, че съществено условие, за ползването на това обезщетение от бащата е именно съгласието на майката и че ако тя не го даде, то другият родител няма да има това право.

Допълнителна регламентация на този вид отпуск е дадена в НРВПО – чл. 45. Текстът на тази разпоредба гласи, че отпускът поради бременност и раждане в размер 410 дни за всяко дете се ползва в размер на остатъка до 410 дни - въз основа на писмено заявление на майката (осиновителката) до предприятието, към което се прилага акт за раждане на детето или акт за предаване на детето за осиновяване и декларация съгласно приложение № 7; предприятието е длъжно да разреши отпуска от деня, посочен в заявлението (ал.1, т.2). В ал. 2 са регламентирани хипотезите, при които отпускът на майката по ал. 1, т. 2 се прекратява по нейно искане с писмено заявление до предприятието, а именно, когато майката е лишена от родителски права или нейните родителски права са ограничени по установен ред (т.1). Съгласно тези предвиждания на подзаконовия нормативен акт М. М. е била лишена от отпуска си майчинство от датата на влизане в сила на решение № 143 от 01.06.2012 г. по гр. дело № 159 по описа на РРС за 2012 г. Следователно до тази дата тя е била носител на субективното право и е било необходимо нейното изрично съгласие жалбоподателят да ползва този отпуск и съответно да получава обезщетението за майчинство.

Тук следва да се посочи, че законодателят не е предвидил изрично хипотеза като настоящата, тъй като по силата на закона социалният риск – майчинство е свързан с майката или осиновителката. Нещо повече с оглед достигането на 6 месечна възраст на детето и неговото физическо съзряване, законодателят е приел, че неговото отглеждане може да бъде направено от друг пълнолетен член на семейството, но отново с изричното съгласие на майката, освен ако не са налице предпоставките по чл. 45, ал.2 от НРВПО.

По делото не са ангажирани писмени доказателства, от които да е видно, че М. А. е подал изрична молба да ползва отпуск и обезщетение за отглеждане на сина му за времето от навършването му на 6 месеца до отнемане на родителските права на М. М., без нейното съгласие, за да може да бъде разгледана евентуално възможността от административния орган за спиране на отпускното й майчинство до датата на влизане в сила на съдебния акт на Радомирския районен съд.

Следва да се подчертае, че това обезщетение е дължимо от момента на настъпване на майчинството и подаването на съответната декларация. С оглед отнемането на родителските права на М. М., жалбоподателят е изцяло в законовото си право да ползва предвиденото в чл. 53 и 54 от КСО обезщетение за отглеждане на малко дете.

По отношение на изложените в жалбата доводи, настоящият съдебен състав намира,

че е морално недопустимо да се получава обезщетение за майчинство по реда на чл. 50 от КСО от майката, която не полага грижи за детето си, но тъй като същата се ползва със законова закрила както от националното, така и от общностното право – Х. за основните права на ЕС, следва да я отхвърли и да потвърди решението на директора на СУ „СО” и по вече изложените мотиви.

Водим от горното и на основание чл. 118, ал. 2 КСО във връзка с чл. 172, ал. 2, предл. последно от АПК, Административен съд София град, I отделение, 8 –ми състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. Н. А., живущ [населено място], [улица], ЕГН [ЕГН] срещу Решение № РО – 801 от 06.12.2012 г. на директора на С., с което е потвърдено писмо № 94М – 9449 – 1 от 23.07.2012 г. за изплащане на парично обезщетение за бременност и раждане по чл. 50 и чл. 51 от КСО за периода от 11.12.2011г. до 25.06.2012 г. за детето му Д. М. А..

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14 - дневен срок от съобщението и изпращането на страните на препис от решението, че е изготвено.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: